

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3692/2564

นาง ม.โจทก์ นาย อ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 491, ป.พ.พ. มาตรา 155

ย่อ / หลักกฎหมาย

พยานโจทก์และพยานจำเลยเบิกความยืนยันกันอยู่ว่าโจทก์จำนำหรือขายฝากรถยนต์ ยากที่รับฟังว่าฝ่ายใดเบิกความตามจริง แต่ตามคำเบิกความของโจทก์และ ส. ได้ความว่า โจทก์ชำระหนี้จำนำรถยนต์แก่จำเลย 5 ครั้ง และ ส. เบิกความตอบคำถามถึงทนายโจทก์ว่าโจทก์และจำเลยเข้าใจตรงกันว่าให้โจทก์ชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือน นอกจากนั้น จำเลยเบิกความตอบคำถามค้านทนายโจทก์รับว่า โจทก์โอนเงินเข้าบัญชีของจำเลยและข้อความสนทนาทางแอปพลิเคชันไลน์เป็นการติดต่อระหว่างโจทก์และจำเลย โดยข้อความดังกล่าวระบุว่าเป็นการโอนเงินชำระดอกเบี้ย ไม่ได้ระบุว่าเป็นค่าซื้อรถยนต์คืนจากจำเลย ตามพฤติการณ์จึงเชื่อว่า โจทก์ส่งมอบรถยนต์ให้จำเลยเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ อันเป็นการจำนำรถยนต์ อีกทั้งการขายฝากนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายฝากย่อมตกเป็นของผู้ซื้อฝากตั้งแต่เมื่อทำสัญญาขายฝาก แต่ตามคำเบิกความตอบคำถามค้านทนายโจทก์ปรากฏว่าจำเลยหักเงินที่จ่ายให้โจทก์เป็นค่าจ่อรถยนต์และค่าดูแลรักษาไว้ด้วย ส่อแสดงว่าจำเลยถือว่ารถยนต์ดังกล่าวยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ และตามสำเนาสัญญาขายฝากรถยนต์ มีข้อความว่า "ข้อ 1 ผู้ขายตกลงขายฝากและผู้ซื้อตกลงซื้อรถยนต์...ในราคา 90,000 บาท...ผู้ขายได้รับเงินไปเรียบร้อยแล้ว จึงได้มอบรถพร้อมใบคู่มือจดทะเบียน...ให้แก่ผู้ซื้อไว้เพื่อกระทำการโอนรถได้หากพ้นกำหนดระยะเวลาไถ่ถอนแล้ว ข้อ 2 ผู้ขายฝากจะกระทำการไถ่รถในกำหนดหนึ่งเดือน นับแต่วันที่ทำสัญญามีฉะนั้นถือว่าสละสิทธิ์ ข้อ 6 ถ้าในระหว่างสัญญาขายฝาก...จะด้วยเหตุผลใดก็ตามทำให้รถที่ขายฝากไม่สามารถที่จะกระทำการโอนได้ในภายหลังที่ผู้ขายฝากสละสิทธิ์ไถ่รถ...ผู้ขายฝากจะต้องคืนเงินที่รับไปตามข้อ 1 พร้อมด้วยดอกเบี้ย...ให้แก่ผู้ซื้อ..." ข้อสัญญาดังกล่าวมีความหมายเพียงว่า โจทก์จะยอมให้รถยนต์ตกไปยังจำเลยก็ต่อเมื่อโจทก์ไม่ชำระเงิน 90,000 บาท คืนแก่จำเลยเมื่อถึงเวลาที่กำหนด ไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ตกลงให้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ตกไปยังจำเลยทันทีโดยมีข้อตกลงกันว่าโจทก์อาจไถ่รถยนต์นั้นคืนได้ในภายหลัง อันจะต้องด้วยลักษณะของสัญญาขายฝากตาม ป.พ.พ. มาตรา 491 ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาผูกพันตามสัญญาจำนำ หาได้มีเจตนาที่จะผูกพันตามสัญญาขายฝากไม่ สัญญาขายฝากเป็นนิติกรรมอำพรางสัญญาจำนำจึงตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 155 วรรคหนึ่ง ต้องบังคับตามสัญญาจำนำตาม ป.พ.พ. มาตรา 155 วรรคสอง เมื่อจำเลยไม่รับชำระหนี้จำนำในส่วนที่เหลือ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องให้จำเลยรับชำระหนี้จำนำในส่วนที่เหลือกับขอให้จำเลยคืนรถยนต์ตามฟ้องได้ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยรับชำระหนี้จำนำ 15,000 บาท จากโจทก์ และให้จำเลยคืนรถยนต์ ในสภาพเดิมแก่โจทก์ หากคืนไม่ได้ให้จำเลยใช้ราคาแทน 300,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันมีคำพิพากษาเป็นต้นไปจนถึงวันที่จำเลยคืนรถยนต์ในสภาพเดิมแก่โจทก์ จำเลยให้การและฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้อง และขอให้บังคับโจทก์ส่งมอบเอกสารทางทะเบียนรถยนต์ กับ

ชำระค่าเสียหายแก่จำเลย ศาลชั้นต้นไม่รับฟ้องแย้งจำเลยเนื่องจากไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิม ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยรับชำระเงินต้นและดอกเบี้ยค่าไถ่ถอนจำนำรถยนต์ 15,000 บาท กับให้จำเลยส่งมอบรถยนต์แก่โจทก์ในสภาพใช้การได้ดี หากคืนไม่ได้ให้ใช้เงินแก่โจทก์ 300,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันมีคำพิพากษาวันที่ 31 สิงหาคม 2561 เป็นต้นไป จนกว่าจำเลยจะส่งมอบรถยนต์คืนแก่โจทก์หรือใช้ราคาแทนจนครบ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมที่โจทก์ได้รับยกเว้นนำมาชำระต่อศาลในนามของโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 7,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงิน 89,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 28 พฤศจิกายน 2560) จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นในส่วนที่ให้จำเลยรับชำระเงินจากโจทก์และให้จำเลยคืนรถยนต์พิพาทให้แก่โจทก์ นอกจากนี้แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ปัญหาต้องวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่าสัญญาขายฝากเป็นนิติกรรมอำพรางสัญญาจำนำรถยนต์ และทำให้สัญญาขายฝากตกเป็นโมฆะหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า โจทก์นำรถยนต์ไปมอบแก่จำเลยเพื่อเป็นประกันการกู้ยืมเงินจากจำเลย และโจทก์ก็ชำระหนี้แก่จำเลยหลายครั้ง แสดงว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาทำสัญญาจำนำรถยนต์ แต่โจทก์กับจำเลยทำเป็นสัญญาขายฝากรถยนต์ไว้เป็นเงิน 90,000 บาท โดยจำเลยจ่ายเงินแก่โจทก์เพียง 85,000 บาท และจำเลยหักเงินไว้เป็นค่าจอดรถยนต์ 5,000 บาท บ่งชี้ว่าสัญญาขายฝากรถยนต์เป็นนิติกรรมอำพรางสัญญาจำนำรถยนต์ ปัญหานี้โจทก์และนางสาวสิริรักษ์ บุตรโจทก์เบิกความว่า วันที่ 22 ธันวาคม 2557 โจทก์นำรถยนต์ตามฟ้องไปจำนำไว้กับจำเลยเป็นเงิน 90,000 บาท มีกำหนด 1 ปี แต่จำเลยให้โจทก์ลงชื่อในสัญญากู้เงินขายฝากรถยนต์ในราคา 90,000 บาท มีกำหนดไถ่ภายใน 1 เดือน โจทก์ชำระหนี้จำนำรถยนต์แก่จำเลย 5 ครั้ง เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560 วันที่ 11 มีนาคม 2560 วันที่ 27 พฤษภาคม 2560 วันที่ 22 กรกฎาคม 2560 และวันที่ 6 สิงหาคม 2560 รวมเป็นเงิน 89,000 บาท ส่วนจำเลยเบิกความว่า โจทก์ขายฝากรถยนต์ตามฟ้องให้แก่จำเลย โดยโจทก์รับเงินไปครบถ้วนแล้ว เห็นว่า พยานโจทก์และพยานจำเลยเบิกความยืนยันกันอยู่ว่าโจทก์จำนำหรือขายฝากรถยนต์ ยากที่รับฟังว่าฝ่ายใดเบิกความตามความจริง แต่ตามคำเบิกความของโจทก์และนางสาวสิริรักษ์ได้ความว่าโจทก์ชำระหนี้จำนำรถยนต์แก่จำเลย 5 ครั้ง และนางสาวสิริรักษ์ เบิกความตอบคำถามถึงนายโจทก์ว่าโจทก์และจำเลยเข้าใจตรงกันว่าให้โจทก์ชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือน นอกจากนั้น ตามสำเนาใบโอนเงินและข้อความสนทนาทางแอปพลิเคชันไลน์ จำเลยเบิกความตอบคำถามค้านนายโจทก์รับว่าโจทก์โอนเงินเข้าบัญชีของจำเลยตามสำเนาใบโอนเงินดังกล่าว กับข้อความสนทนาทางแอปพลิเคชันไลน์ดังกล่าวเป็นการติดต่อระหว่างโจทก์และจำเลย และข้อความสนทนาดังกล่าวก็ระบุว่าเป็นการโอนเงินชำระดอกเบี้ย ไม่ได้ระบุว่าเป็นค่าซื้อรถยนต์คืนจากจำเลยดังที่จำเลยเบิกความตอบคำถามถึงนายจำเลย ตามพฤติการณ์ดังกล่าวจึงเชื่อว่าโจทก์ส่งมอบรถยนต์ให้แก่จำเลยเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ อันเป็นการจำนำรถยนต์ อีกทั้งการขายฝากนั้นกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายฝากย่อมตกเป็นของผู้ซื้อฝากตั้งแต่เมื่อทำสัญญาขายฝาก แต่ตามคำเบิกความตอบคำถามค้านนายโจทก์ของจำเลยปรากฏว่าจำเลยหักเงินที่จ่ายให้โจทก์เป็นค่าจอดรถยนต์และค่าดูแลรักษาไว้ด้วย ส่อแสดงว่าจำเลยถือว่ารถยนต์ดังกล่าวยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ และตามสำเนาสัญญาขายฝากรถยนต์ มีข้อความว่า "ข้อ 1 ผู้ขายตกลงขายฝากและผู้ซื้อตกลงซื้อรถยนต์...ในราคา 90,000 บาท...ผู้ขายฝากได้รับเงิน

ไปเรียบร้อยแล้ว จึงได้มอบรถพร้อมใบคู่มือจดทะเบียน...ให้แก่ผู้ซื้อไว้เพื่อกระทำการโอนรถได้หาก
พ้นกำหนดระยะเวลาไถ่แล้ว ข้อ 2 ผู้ขายฝากจะกระทำการไถ่รถในกำหนดหนึ่งเดือน นับแต่วันที่
ทำสัญญา มิฉะนั้นถือว่าสละสิทธิ์ ข้อ 6 ถ้าในระหว่างระยะเวลาสัญญาขายฝาก...จะด้วยเหตุผลใด
ก็ตามทำให้รถที่ขายฝากไม่สามารถที่จะกระทำการโอนได้ในภายหลังที่ผู้ขายฝากสละสิทธิ์ไถ่รถ...ผู้
ขายฝากจะต้องคืนเงินที่รับไปตามข้อ 1 พร้อมด้วยดอกเบี้ย...ให้แก่ผู้ซื้อ..." ข้อสัญญาดังกล่าว
มีความหมายเพียงว่าโจทก์จะยอมให้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ตกไปยังจำเลยก็ต่อเมื่อโจทก์ไม่ชำระเงิน
90,000 บาท คืนแก่จำเลยเมื่อถึงเวลาที่กำหนด ไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ตกลงให้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์
ตกไปยังจำเลยทันทีโดยมีข้อตกลงกันว่าโจทก์อาจไถ่รถยนต์นั้นคืนได้ในภายหลัง อันจะต้องด้วย
ลักษณะของสัญญาขายฝากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 491 ข้อเท็จจริงฟังได้
ว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาจะผูกพันตามสัญญาจำนำ หาได้มีเจตนาที่จะผูกพันกันตามสัญญา
ขายฝากไม่ ดังนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าสัญญาขายฝากเป็นนิติกรรมอำพรางสัญญาจำนำ จึงตกเป็น
โมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 155 วรรคหนึ่ง ต้องบังคับตามสัญญาจำนำ
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 155 วรรคสอง และเมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลย
ไม่รับชำระหนี้จำนำในส่วนที่เหลือ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องให้จำเลยรับชำระหนี้จำนำในส่วนที่เหลือ
กับขอให้จำเลยคืนรถยนต์ตามฟ้องได้ และหากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน ที่ศาลอุทธรณ์แผนกคดี
ผู้บริโภคพิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษาแก้เป็นว่า ให้
บังคับคดีตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์
ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สันติชัย วัฒนวิทย์กรรม · แรกรณ ปรีพนธ์พจนพิสุทธิ์ · นพรัตน์ สีสทิศประเสริฐ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/3692/2564>